

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Pred vojno v Južni Ameriki Prelom diplomatskih odnosov med Bolivijo in Paraguayem

Naraščajoča napetost radi obmejnega incidenta — Odklonjena posredovalna akcija Čila, Perua in Mehike — Zadnji poskusi panameriškega kongresa za mirno likvidacijo spora — Nadaljni spopadi med obmejnimi četami

— Newyork, 11. decembra. Konflikt, ki je izbruhnil med Bolivijo in Paraguayem, tvori resno vojno nevarnost v latinski Ameriki. Bolivijske obmejne čete so pri našem svojem pohodu dne 6. decembra prekoračile mejo in se utaborile na paraguayskem ozemlju. Po zatrtju paraguayske vlade se je to zgodilo pomotoma in po krivdi poveljnika oddelka obmejne straže. Ko so nato paraguayske obmejne čete hotele Bolivijce razorožiti, so se ti uprli, vsled česar je prišlo do krvavega spopada, v katerem je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. Radi tega obmejnega konflikta je prišlo med Bolivijo in Paraguayem do preloma diplomatskih odnosov in se vsak hip pričakuje napoved vojne.

Dejansko so sovražnosti že pričele. Bolivija in Paraguay sta že odredili mobilizacijo ter sta koncentrirali včeraj svoje čete na meji. V bližini trdnjave Galpon je prišlo včeraj do spopada, v katerem je bilo na obeh straneh 80 mrtvih in okrog 100 ranjenih.

Država Čile, Peru in Mexico so skušale posredovati, vendar pa je bolivijska vlada odklonila vsako intervencijo. Sedaj bo panameriška konferenca, ki se je včeraj sestala v Washingtonu, poskušala doseči mirno rešitev konflikta. Izgledi na uspeh pa so minimalni, ker vlada med Bolivijo in Paraguayem staro sovraštvo. Oborožen konflikt se smatra za neizbežen.

— Newyork, 11. decembra. Prekinitev diplomatskih odnosov med Bolivijo in Paraguayem je končno veljavna. V vseh večjih krajih Bolivije se vrše demonstracije. Paraguayski odpravnik poslov Alaja je dobil včeraj svoj potpisil. Ko je došel na kolodvor, ga je spremljala močna straža. Občinstvo je proti njemu zavzelo grozljivo stališče. Tudi na potovanja do meje mu je bila pridržana močna straža, ker se je bolivijska vlada bala, da bo na diplomatska izvršila atentat.

Med demonstracijami v La Pazu je bilo izredno mnogo žensk. Bolivijska vlada je ponudila poslanikom Čila, Perua in Mexico glede posredovanja odklonila. Svoje postopanje utemeljuje s tem, da

ma državama rešiti potom intervencije argentinske vlade. Bolivija je argentinskemu znanemu uradu izročila noto, v kateri izražajo brazila svoje stališče in vali krivdo na Paraguay.

Bolivija odklanja posredovanje.

— Newyork, 11. decembra. Bolivija je odklonila posredovalni predlog Mexico. Čila in Peru ter izjavila, da je Paraguay s svojim postopanjem kršil suverene pravice Bolivije. Med bolivijskim prebivalstvom vlada veliko razburjenje, ker se pričakuje, da bo prišlo do vojne. Rešitev konflikta se smatra mogoče le potom intervencije Argentine. Govori se, da Washington pri vsej stvari ni posebno interesiran, zlasti glede na to, da hoče bodoči predsednik Hoover nadaljevati svoje potovanje v Buenos Aires. Med tem je tudi panameriška konferenca, katere se udeležujeta tudi zastopnika Bolivije in Paraguay. Sprejela resolucijo, ki poziva Paraguay in Bolivijo, naj pristane na mirno rešitev konflikta.

Intervencija panameriškega kongresa.

— Washington, 11. decembra. Takoj po otvoritveni ceremoniji je panameriška konferenca sklenila, da se osnuje komite, ki bo razpravljal o potrebnih korakih za čim prejšnjo rešitev diferenc med Bolivijo in Paraguayem. Ta sklep je bil sprejet soglasno z izredno privoljivostjo bolivijske in paraguayske delegacije.

Montevideo, 10. decembra. Tukajšnje mehiško poslanstvo je dobilo obvestilo, da je bilo pri zadnjih spopadih ob bolivijsko-paraguayski meji na obeh straneh ubitih 80 mož.

Newyork, 10. decembra. V glavnih ulicah La Pazu je včeraj več tisoč oseb demonstriralo pred palačo predsednika, ker je zahtevalo vojno napoved proti Paraguayu. Predsednik Silves je izjavil: Vsi bomo šli v vojno, ako bo potrebno, sicer pa je pozval naj se obrani red in mir. Demonstracije so trajale pozno v noč.

Priprave za novi komisariat na ljubljanskem magistratu

Klerikalci napovedujejo konec ljubljanskega obč. sveta ter pripravljajo sistiranje občinske avtonomije.

Pred nekaj dnevi smo čitali v zagrebških in beograjskih listih, da namerava SLS razbiti ljubljanski občinski svet ter tako ustvariti predpogoje za uvedbo klerikalnega komisarijata na ljubljanskem magistratu. V gotovih klerikalnih krogih se tudi govori, da je komisar že določen v osebi gimnazij-skega ravnatelja g. Remca.

Današnji «Slovenec» objavlja komuniké o sklepu kluba občinskih svetnikov SLS, ki pomenja v stvari *sabotiranje občinskega sveta*. Za povod služi vprašanje mestnega obligacijskega posojila.

Ljubljana se nahaja morda v eni najtežjih gospodarskih in finančnih kriz. Problemi obč. gospodarstva so tako zamotani, da potrebujejo najskrbnejših in najvestnejših čuvajev. Ljubljana nima gospodarskega razuma, nima možnosti, zadostiti modernim socialno-političnim potrebam prebivalstva. Za povzdigo tujeskega prometa občinska uprava ne more skrbeti. Ljubljana za lastno smrdi v lepe solne dneve, da tujec stran obrača pogled, domačin pa kolne in se jezi.

Komisariat g. Mencingerja je zapustil žalostno dedščino. Nič drugega kakor dolgov. V zvezi s sanacijskimi akcijami obč. sveta je tudi 6% obligacijsko posojilo, katero je po današnji izjavi v «Slovencu» klu-

ba obč. svetnikov dalo zunanji povod, da so «do nadaljnjega» napovedali bojkot delu v občinski upravi. Klub obč. svetnikov SLS pravi sicer, da vsi podatki glede tega posojila še niso zbrani, toda kljub temu je hitel z usodepolnim korakom. Skušaj stvar nedolžno zaviti, kakor da bi SLS ne nosila popolne odgovornosti za vse, kar se je na magistratu delalo in dela. SLS se pripravlja, da z demagogijo opraviči nasilen korak proti Ljubljani. Napredni obč. svetniki z obligacijskim posojilom tudi niso v celoti zadovoljni in tega prav nič ne prikrivajo. Toda ravno, ker niso zadovoljni, hočejo, da se dela in popravila, kar je morda škodljivo in nenormalno in kar bi ne bilo v skladu z gospodarskimi in finančnimi interesi Ljubljane.

Očividno pripravlja SLS razpust občinskega sveta. Čemu drugače bojkotiranje občinskega sveta. V Beogradu Korošcu ni dovolj nasilja nad Zagrebom, hoče se spravi tudi nad napredno Ljubljano. Zato je došlo tajništvo SLS naročilo, da udari... — Dr. Korošec misli, da bo s temi koraki udaril SDS, udaril pa bo le Ljubljano in njene vitalne interese.

Kdo v teh težkih časih upa nase prevzeti odgovornost? Katero nasilje more finančni položaj Ljubljane izboljšati?

Vlada grozi z razpustom zagrebske oblastne skupščine

Odmev včerašnje seje v Beogradu. — Pritožba na državni svet radi zaključitve rednega zasedanja oblastne skupščine.

— Beograd, 11. decembra. Današnji listi obširno poročajo o včerašnjem incidentu v zagrebski oblastni skupščini, ki ni pustila prisostvovanja na seji zastopniku velikega župana. Listi se omejujejo za enkrat samo na poročilo o poteku seje in beležijo le vladne grožnje, da bo zagrebska oblastna skupščina razpuščena. Za enkrat pa vlada še popolna nejasnost, na podlagi kakih zakon-

skih določb naj se to izvrši. Splošno se naglašja, da zakon o oblastni samoupravi tega ne dopušča in da se more zato vlada poslužiti k večjemu zakonu o zaščiti države, če noče kršiti zakonitih predpisov. V političnih krogih sodijo, da bi bilo edino pravilno po-

čakati na odločitev državnega sveta o pravičnosti imenovanja polkovnika Maksimovića, za vršila dolžnosti velikega župana v Zagrebu. Se le, če bi državni svet razsodil, da je imenovanje po obstoječih zakonih upravičeno in pravilno, bi imela vlada povod, nastopiti proti zagrebski oblastni skupščini in oblastnemu odboru.

— Zagreb, 11. decembra. Predsedstvo zagrebske oblastne skupščine je danes vložilo pritožbo na Državni svet radi zaključka tretjega rednega zasedanja oblastne skupščine, ker smatra, da polkovnik Maksimović v to sploh ni bil upravičen.

Ljuba Davidović bo moral v opozicijo?

Kleroradikalni se mu hočejo maščevati in ga nameravajo poriniti v opozicijo. — Sedaj nameravajo radikalni izzvati krizo vlade.

— Beograd, 11. decembra. Politična situacija se razvija prav zanimivo. Kakor vse kaže, se bo tokrat g. Davidović njegova legendarna omahljivost kruto maščevala. Zdi se namreč, da bo g. Davidović obsedel med dvema stoloma ter da bo moral s ono peščico, ki mu bo ostala zvesta, jesti grenki opozicijski kruhek in sam okusiti vse to, kar je vlada baš s pomočjo njegove stranke pripravila za opozicijo.

Radikalni in klerikalci so namreč g. Davidoviču hudo zamerili, da jih je s svojim odporom proti imenovanju polkovnika Maksimovića spravil v tako zadrego. Glede na to, da imajo v okrajni Narodni skupščini kleroradikalni večino tudi brez demokratov, radikalni seveda odklanjajo Davidovičevo »izsiljevalno« politiko in ga nameravajo izriniti iz vlade. Sprva se je domnevalo, da gre le za manever kleroradikalov, s katerim hočejo preplašiti demokrate, da bi ne delali »neumnosti« in spravljali vlade v krizo. Sedaj pa postaja vedno očitnejše, da imajo vukičevićevci povsem resne namene obračunati z Ljubo Davidovićem in zdaj se, da jim pri tem skrivaj pomaga tudi dr. Marinković. Tako si predvsem tolažijo Marinkovičev nastop proti Davidovičevi nameri. Sedaj, ko je »teren« že pripravljen, pa se namerava Marinković umakniti v inozemstvo in tam počakati, kako bo odzagal Davidović Marinkovič seveda niti najmanj ne misli slediti Davidoviču v opozicijo, marveč namerava s svojo skupino ki bo ostala gotovo močnejša od Davidovičeve, ostati še nadalje v vladni koaliciji. Slično kakor dr. Korošec, se namerava Marinković v ugodnem trenutku priključiti vladnim radikalom in si tako zagotoviti trajno udeležbo v vladi.

Miklas nastopil predsedniško mesto

Dunaj, 11. dec. »Grazer Montagsztg.« ki stoji blizu nemškemu nacionalizmu, poroča, da je izvolitev predsednika republike dr. Miklasa nezakonita in da se jo more ovreči. Sodišče pravi, da se morajo šteti tudi prazne glasovnice, kar se pa ni zgodilo. Za Miklasa je glasovalo 94, a za Scherberja 26. praznih glasovnic je ostalo 21. Včeraj ob 2. popoldne je izročil dr. Hal-mišch novemu predsedniku Miklasu svoje posle.

Stanje kralja Jurija brezupno

Zdravniki dvomijo, da bo preživel današnji dan — Infekcija se je razširila tudi na srce, ki je radi tega zelo oslabele — Vsak trenutek pričakujejo katastrofo

— Beograd, 11. decembra. Vesti, ki so dopoldne dospеле iz Londona, poročajo, da je stanje angleškega kralja Jurija skrajno resno. Zdravniki nimajo upanja da bi preživel današnji dan. Infekcija pljuče se je razširila na vse telo ter je zajela tudi srce, ki je zelo oslabele. Vsi člani kraljevske rodbine so bili pozvani v hughingskamsko palačo. Princ waleškemu je bila poslana brzopletna, naj kar najbolje pospeši svoje potovanje, ker obstoja nevarnost, da očeta ne najde več živega.

— London, 11. decembra. Davi je objavljen o kraljevem zdravstvenem stanju v bulitinu, ki naglašja, da se je začela infekcija ponovno širiti ter da je prizadeto tudi srce. Bulitin ugotavlja, da je kraljevo stanje zelo resno.

Maniu o optantskem vprašanju

— Bukarešta, 10. decembra. Ministrski predsednik Maniu je imel v Aradu velik govor, v katerem se je izjavil tudi o optantskem vprašanju. Maniu želi, da bi bilo to vprašanje rešeno mirnim potom in je izrazil veselje, da spor ni na dnevnem redu decembarskega zasedanja Sveta Društva narodov. Ministrski predsednik bo storil vse, da doseže prijateljsko rešitev tega vprašanja.

Mrz v Ameriki

Newyork, 11. dec. Na vzhodni ameriški obali je nastopila ostra zima. Divjal je silen snežni vihar, ki je prvi v tej zimi.

Rumunsko posojilo v Nemčiji

— Bukarešta, 10. decembra. Delovni minister Raduceanu se je vrnil iz Berlina. Zastopniku »Adeverulac« je izjavil, da je prošil z vsemi zahtevami, ki jih je stavila nova vlada. Razen tega je uspel, da za časa svojega dvadnevne bivanja v Berlinu eskomp-tira 25 in pol milijona zlatih mark na nemškem trgu, vsled česar bo lahko dvignjen znesek dal na razpolago vladi. Nova Maniova vlada ima s tem velike devizne zaloge za ojačenje lejevega tečaja.

Borzna poročila.

LJUBLANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0-22.8525, Berlin 13.5425 — 13.5725 (13.5575), — Bruselj 0-7.9078, Budimpešta 0-9.923, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 7.387 — 8.017 (8.002), London 275.6 — 276.8 (276.—), Newyork 56.795 — 56.995 (56.895), Pariz 0-222.24, Praga 168.15 — 169.95 (168.55), Trst 296.80 — 298.80 (297.80).

Efekti: Celjska 158—0, Ljubljanska kreditna 125 zakli., Praštediona 920—0, Krediona 175—, Vevče 114—0, Ruše 260 do 280, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

Les: Tendenco nespremenjena. Zaljubljenih 10 vagonov. Eksekutivni nakup: ca 65 kb. m desk, smreka - jelka, polovica 17 m, polovica 23 m, od 14 cm naprej, I, II, III, paralelne, očeljene fco. postaja Ribnica na Dolenskem po 590.

Deželni pridelki: Tendenco nespremenjena. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.20, Berlin 13.5575, Budimpešta 9.923 London 276, Milan 297.8, Newyork 56.795, Pariz 222.25, Praga 168.55, Curih 1095.6.

Efekti: Voja škoda 437.5.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Bunaj 73.05 Budimpešta 90.5, Berlin 123.70, Praga 15.38, Milan 27.185, Pariz 20.28, London 25.1875, Newyork 519.20.

Prva senzacija zimskega porotnega zasedanja

Zdravko Deleja je bil oproščen. — Razprava je trajala vso noč. Tatvine v tovarni »Peko«.

(Nadaljevanje včerajšnje razprave).

Potem je obtoženi navedel, kako je šel za Likarjevo v Bohinjsko Bistrico, da ta čas, dokler je imel z njo znanje, ni občeval z nobeno drugo. V Kamenju se je šel od nje posloviti in ni niti sanjal, da jo bo usmrtil. Ko je prišel in sta šla skupaj na vlak okoli 22 ure, mu je rekla naj ne vzame vsega tako tragično in skušala ga zopet pridobiti, ki je prekinil znanje ponočno. Obdolženec je tudi priznal, da je res ona zadnji večer igrala na citre. Med potjo mu je dejala, naj na nje v Ljubljani stanovanje, da se bo vse uredilo.

Predsednik: Potem ste streljali vanjo, kar trikrat?

— Ne vem. Zdelo se mi je, da se potopim, ničesar se ne spominjam, tudi nobenega strela ne.

— V bolnici ste se pa spominjali, ko vas je zaslišal nadzornik Zaidela?

— Morda, bil sem zmešan, sam je ugotovil, da sem bil še zelo slab.

Naposled je omenil obtoženi, da je v Mariboru Likarjevo on podpiral, v Ljubljani ga je pa deloma ona podpirala.

Predsednik je prebral zapisnike prič. Mnoge so izpovedale, da je bila Ljubica Likarjeva na slabem glasu in marsikdo ni zavrnil, da je bil obdolženec v obdobju, ki ga slikajo kot nacionalno zavodnega, arižnega in značajnega moža.

Obdolženec znanec Lubič je opisal Likarjevo kot zelo ljubosumna, a njeza kot poštenega fanta, ki mu je rekel, da mu ž njo ni mogoče živeti. Ko je šel obdolženec v Skopje, je Likarjeva priča pregovorila, da je pisal obdolženec in ga vabil nazaj. Orožje je imel obdolženec vedno pri sebi.

Obdolženca mati je izpovedala: »Sin je bil zelo dober. O Likarjevi dolgo nisem ničesar vedel. Jaz je nisem marala. Prihajal je domov in često plakal radi nje. Sin me je vedno podpiral. Da bi on kaj slabega z Likarjevo nameraval, pač nisem mislila. Sin mi je bil vedno dober.«

Obdolženca sestra Nataša je izpovedala, da so se zato preselili, ona, sestra in mama v Ljubljano, da bi bil obdolženec doma. Likarjeva ga je popolnoma podpirala, ljubila jo je nesebično. Često je tadel koval doma, da tri radi nje in da mu je nezvesta Likarjeva je nekoč rekla, da bo nekaj storila, da ga ne bomo imeli ne mi, ne ona. Tudi je k nam prišla poni. Ko jo je zagledal, je postal zopet mehak in dober ž njo. Nekeč je prišla na dom starišev razgrajati.

Sestra Deleja Antonija je izpovedala slabo.

Predsednik je prebral pisma, ki jih je pisal obdolženec Likarjevi. Pisma so polna poezije.

Gospodinja Antonija Brodnikova, pri kateri sta v Ljubljani stanovala obdolženec in Likarjeva, je dejala, da sta se predstavila kot brat in sestra, da sta jo pregovorila, da ju je vzela na stanovanje. Večkrat sta se prepirala, ona je bila ljubosumna, a ko je šel obdolženec v Skopje, ga ni mogla pozabiti; tudi ustreliti se je že hotela, pa ji je zabranil.

Sestra Likarjeve, Tončka, je navedla, da je imela ranika rada samo obdolženca, ki jo je pa nekoč pošteno pretenel.

Priča Ivan Zagar je izpovedal, da mu je Likarjeva potožila, da jo hoče obdolženec ustreliti, ker ji je žugal.

Obdolženec: »Lahko vam je to rekla, toda to ni res!«

Priča Klencem je izjavil, da je Likarjeva res napravila nani nekoč vtis histerične ženske.

Predsednik je prebral zdravniški izvid in mnenje, glasom katerega je imela Likarjeva del možganov raztrganih in so bili kakor kaša. Že ta poškodba bi bila v doglednem času smrtna. Tudi drugi strel v desno stran prsi je povzročil težko krvavitev v prsno duplino in je bil smrten, dočim tretji ni bil.

Obdolženec je imel obde poškodbi v levi strani prsi in je bil v bolnici kakor 4 tedne, ranjena so bila leva pljuča. Izvedenci so mnenja, da je bila tudi ona poškodba Deleje smrtno nevarna.

Priča Janez Sušnik izpove, da je ranika v Bohinju dan pred smrtjo bila zelo vesela, je pravila mu je, da se ji je sanjalo, da si je izpulila dva zoba.

Tudi par drugih prič je izjavilo, da je bila Likarjeva tišča dan, ko jo je Deleja obiskal, zelo dobro razpoložena.

Kazenska karta poroča, da obdolženec ni bil kaznovan, znanstvo pa je dalo o niem slabo izpričevalo. Zagovorniki je na predložil pravstven izpričevalo istega župana da je obdolženec na dobrem glasu.

Nato je bilo dokazovanje zaključeno in sodni dvor je stavil porotnikom vprašanja o krivdi.

Prvo glavno vprašanje, če je kriv Zdravko Deleja hudodelstva umora.

Druga dodatno vprašanje če se prvo potrdi: Je li storil obdolženec svoje dejanje v taki duševni zmedenosti da se svojega čina ni zavedal.

Državni pravdnik je skušal dokazati obdolženecovo krivdo.

Zagovornik dr. Egon Stare je pozdravil porotnike in izrazil svoje veselje, da sme po 10 letih zopet enkrat na domačih tleh govoriti v mili slovenski zovorici, saj se je šele zdaj vrnil iz Italije.

Zagovornik se je energično zavzel za obdolženca idealista, ki je bil v ljubezni tako razočaran, saj so priče izpovedale, kakšna je bila njegova ljubica, ki je imela tudi druge moške. Obdolženec se je pustil od Likarjeve celo trpinčiti. In kako dober je bil: saj je otroka, ki ni bil njegovo, priznal za svojega. Zaključil je: »Dvignite obdolženca iz blata k novemu, lepšemu in boljšemu življenju!«

Publika je navdušeno ploskala.

Porotniki so se vrnili čez 10 minut iz posvetovalnice in so prvo glavno vprašanje radi umora soglasno zanikali, nakar je bil Zdravko Deleja oproščen vsake krivde in kazni.

Občinstvo je navdušeno ploskalo in pozdravljalo obdolženca.

Razprava je bila zaključena šele jutraj ob 4.20.

Uboge žene.

Prva: Osem moških je lazilo za mano, devetim sem dala predjem, pa me ni nobeden zasnil.

Druga: Ah, me uboge žene, koliko so nam moški dolžni!

Tatvine čevljev

Ljubljana, 11. dec. 1928.

Viktor Gomboc je oženjen in je bil nočni čuvaj pri tvrdki »Peko« v Trzinu. Star je 33 let.

Viktor je bil par let v službi pri »Peko« v Trzinu, kjer je imel prosto stanovanje, luč, kurjavo, druge ugodnosti in tedensko 282 Din. Vendar je pa zašel na kriv pot in je začel zanemarjati svojo službo, ki ni bila ravno težka. Moral je namreč pomoči hoditi po dvorišču tovarne in okoli nje ter dokazati, da vrši službo s kontrolno uro, ki jo je nosil s seboj ter je moral vanjo vtakniti vsako uro ključa, ki so na šestih krajišjih v različnih objektih v vzdanih prostorih. Obdolženec si je pa omissil za kontrolno uro ponarejene ključa, da jo je lahko poljubno urejal vsak čas tako, da je bila vedno v najlepšem redu, kakor da bi točno vršil službo. S tem si je prihranil mnogo časa.

Viktorju pa to še ni zadostovalo. Ponarenil je ključa, s katerimi je lahko odprl glavna vrata v tovarno in je v sobi kraj vratarjeve lože vzel iz omarice ključa skladišča.

Začetkom julija lani je začel sistematično kradti čevlje, ustrojene kože, usnje, podplate, platno in druge čevljarke potrebščine. Ukradene stvari je odnašal v svojo sobo, kjer si je napravil pravo skladišče, saj je nakradel vsega blaga za okoli 40.000 dinarjev.

Ko je imel zalogo polno, je jel razmišljati, kako bi blago spravil v promet in sklenil je poslužiti se svoje žene Ane in svojega sorojaka Antona Kuzmiča iz Česlavce, da sta razpečevala blago, prva v Prekmurju, drugi pa v jesiškem okraju.

Obtoženca žena se je letos aprila kar stalno preselila v Prekmurje in sicer v Gorjansko Lendavo, kamor ji je mož pošiljal blago. Kuzmič, s katerim se je Viktor seznanil na neki veselici v Trzinu, je pa prodajal čevlje delavcem v jesiškem okraju in avstrijskim železničarjem. Čevljev je bilo ukradenih skupaj 188 parov v povprečni vrednosti po 250 Din par, usnja pa za 7604 Din, na furniturah je bilo v tovarni ukradenega skupaj za 3113 Din. Koliko je ukradel še drugega blaga, ni znano, ker ni bila sestavljena točna inventura.

Obtoženec je srednjeverj, čvrst mož.

Porotniki so razum 2 sami kmetije.

Takoj pri otvoritvi razprave je publika napolnila dvorano. Med poslušalci je celo nekaj porotnikov včerajšnje razprave, ki niti k počitku niso legli ter tudi danes z zanimanjem sledijo razpravi.

Razpravi je predsedoval svetnik dr. Gradnik, votanta sta bila svetnik Lajovic in okrajni sodnik Hudnik, zapisnikar pa avskultant Tomc. Za državno pravdnitvo je bil navzoč namestnik dr. Fellacher, a obtoženec je zastopal odvetnik dr. Božidar Vodušek.

Zagovor

Obtoženec je dejal, da se čuti deloma krivega. Izgovarjal se je pa, da so mu tedensko plačo znižali in da so mu dali vlažno stanovanje. Krasti je začel lani zadnje tri mesece. Žena mu je bila zbolela in imel je mnogo stroškov. Pripovedoval je, kako je našel med starim železnim ključ, ki je odpiral glavna vrata. Navadno je vzel 2 do 3 pare čevljev večkrat na mesec. Pozneje ko sta živela z ženo ločeno in je rabil več denarja, je kradel večkrat. Obtoženec priznava, da je ukradel že 80 parov čevljev in več usnja, razno drugo robo da pa je našel v smeteh.

Par prič je izpovedalo, da je obdolženca žena živela zadnji čas dokaj elegantno, pa tudi njen mož.

Glasom kazenske karte Gomboc se ni bil kaznovan.

Kazenski senat je stavil porotnikom samo eno vprašanje o krivdi obtoženca, če je kriv, da je vzel iz zaklenjene posesti svojega službodajalca brez njegovega dovoljenja 120 parov čevljev, več usnja in podplatov v skupni vrednosti 39.145 Din 78 p.

Porotniki so vprašanje o krivdi z 8 glasovi potrdili in Viktor Gomboc je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 3 leta ječe s poostrenjem. Preiskovalni zapor se je vračunal.

Popoldne se prične razprava proti Janezu Anderle radi hudodelstva uboja svoje žene.

Radioprogram

11. dec. tork: 17: Radio-orkester. 19: Nemščina, poučnje za. dr. Piskernik. 19:30: Kemija vsakdanjega življenja: Kisik-gorenje, pred. prof. Pengov. 20: Prenos iz filharmonične dvorane: Akademija v spomin 10 letnice smrti Ivana Cankarja. Radio orkester. 22: Poročila.

12. dec. sredo: 12:30: Reproducira glasba in borzna poročila. 18:30: Pravilice, pripoveduje Radio-tekla. 19: Srbohrvaščina, poučnje prof. Mazovec. 19:30: Vpliv grške in rimske kulture na evropski razvoj, predava vseuč. prof. dr. Bradač. 20: Večer arija Bacha in Händla, poje g. Marij Rus. 1. Bach: Ko hladen je večer nastal — iz Matejevega pasijona. 2. Bach: Zdal na levo, zdaj na desno — iz kantate »Kristus, edini božji sin«. 3. Haydn: Pomisli tu, ti sloveč ted — arija Simona iz oratorija »Letni čas«. 4. V celem zdaj blesku kaže se zemlja — revitv in zoološka arija iz oratorija »Svarjenje«. 5. Händel: S častjo v nebesa greš! — arija iz oratorija »Mosila«. 6. V bol, čete vse! — rečitv in arija iz oratorija »Juda Makabelec«. 7. P. H. Sattner: A čuj, nek duh zakliče mi — vstopni solo iz kantate »V pekelnični noči«. 8. P. H. Sattner: Jaz pa poznam trpinov trop — sklepni solo iz kantate »V pekelnični noči«. Radio orkester. 22. Poročila.

13. dec. četrtek: 12:30: Reproducira glasba in borzna poročila. 18:30: Kmetijsko-gospodarsko predavanje, predava ing. Rado Lah. 19: Italijanshina, poučnje prof. Gruden. 19:30: Zgodovina Slovencev, predava prof. S. Kranjec. 20: Pevski večer. Železn. pevsko društvo »Sloga«.

pod vodstvom g. Svetla poje: 1. Kimovec: Tebe Boga hvalimo; 2. Kimovec: Večerni zvon; 3. St. Premet: Božična; 4. Oton Malling: Slike iz svete dežele; a) Jeruzalem, b) Betanija, c) Mrtvo morje, d) Velikonočno jutro, e) Nazaret, f) Jakobov vodnjak. Radio kvartet. 22: Poročila.

Dobrovoljci, ki niso dobrovoljci

Vojno ministrstvo je izdelalo pravilnik k zakonu o dobrovoljcih, ki je izšel v zadnjem »Vojnem listu«. Kakor je bilo bilo pričakovati, so tudi po novem zakonu odnosno pravilniku prezrti oni dobrovoljci, ki so začetkom leta 1917 izstopili iz srbskega dobrovoljskega kora v Rusiji in ki jih smatra naše dično vojno ministrstvo za nekatere dezertarje. To so takozvani disidenti, o katerih ve naša javnost premalo, da bi mogla presojati njihov korak. Po novem pravilniku so priznani kot dobrovoljci celo oni, ki so vstopili kot tuji državljani prostovoljno v srbsko in črnogorsko vojsko do 5. novembra 1918. O naših dobrovoljcih, ki so vstopili v srbsko vojsko že začetkom 1. 1916, ko je bilo še zelo problematično, kdo bo zmagal in ki so se borili za Jugoslavijo v Dobruđi, pa je v posebnem odstavku pravilnika rečeno, da nimajo nobenih pravic do svojstva dobrovoljcev.

Tako je hegemonističen režim ponovno dokazal svojo perfidnost in storil nečuvno krivico idealnim sinovom našega naroda, ki so tvegali svoje glave, a morda tudi življenje svojih bližnjih sorodnikov s tem, da so že prva leta svetovne »vojne stopli« prostovoljno v srbsko armado. V Rusiji se je dogajalo v malem to, kar se dogaja v velikem v Jugoslaviji. Razmere v srbski dobrovoljski diviziji in pozneje v dobrovoljskem koku v Odesi so bile naravnost gorastane. Isto, kar počenjajo hegemonisti zdaj v skupni državi, so uganjali v mamšnem obsegu tudi med našimi dobrovoljci v Rusiji. Tretilali so jih kot brezpravno rajo in o Jugoslaviji niti slišati niso hoteli. Govorili so vedno samo o Veliki Srbiji.

Ne bomo se spuščali v podrobnosti razpada srbskega dobrovoljskega kora v Rusiji, kajti o tem bi se dala napisati debela knjiga in prepičati smo, da bo še napisana, pač pa hočemo omeniti nekatera najbolj kriteča dejstva. Naši dobrovoljci so bili srbijskim oficirjem z rednimi izjemami avstrijskimi oficirji, ki so došli iz avstrijske suknje samo zato, da bi lahko komodno živeli. Vsi dobrovoljci-častniki so dobivali enake plače in sicer po 50 rubljev kot prispevek Avstrije in če se ne motimo 250 rublja od Rusije dnevno. Mesečna plača dobrovoljačastnika je znašala okrog 130 rubljev mesečno ne glede na čin, dočim je znašala plača srbijskega podporočnika okrog 500 rubljev. Toda našim dobrovoljcem ni šlo za plače. Bili so idealisti in ko so zahtevali, naj se menije kot jugoslovenski, je srbska vlada to zahtevo energično odklonila. Velebrsdo stališče, ki so ga zavzemali srbijski oficirji, in pa skandalozne razmere v dobrovoljskem koku samem, so prisilile naše dobrovoljce, da so izstopili in se pridružili deloma ruski armadi, deloma pa češkoslovaškim legijam. To, kar se dogaja zdaj v skupni državi, so preživeli naši dobrovoljci že pred dobrimi 11 leti. In ker so nastopili proti velebrsdemu šovinizmu in moralni pokvarjenosti predstavnikov te mentalitete, jim odredka hegemonistični režim vse pravice, katere daje v polni meri celo onim »dobrovoljcem«, ki so pripadali za njimi šele takrat, ko je Avstrija že razpadla.

Prosveta

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska drama
Torek, 11.: »Lepa Vida«, Proslava desetletnice smrti Ivana Cankarja. Premijerski abonma.

Sreda, 12.: Zaprti.
Četrtek, 13.: »Herman Celjski«. D.
Petek, 14.: »Živi mrtvec«. B.
Sobota, 15. ob 3. popoldne: »Modri osliček Miško«. Otroška predstava po izredno znižanih cenah. Izven.

Ljubljanska opera
Torek, 11.: Zaprti.
Sreda, 12.: »Čarobna piščal«. C.
Četrtek, 13.: Zaprti.
Petek, 14.: »Faust«. A.
Sobota, 15.: »Bajadera«. V. korist Udruga gledaliških igralcev. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Klavirski koncert Ivana Noča

V filharmonični dvorani je priredil sinoči pianist Ivan Noč koncert, ki bi na vsak način zaslužil širšega zanimanja pri naši publiki, saj je g. Noč ened izmed onih redkih pianistov-domaćinov, ki se je posvetil koncertnemu delovanju in ki si je že izven svoje domovine pridobil ugled. Spretni, naraščajoče ustvarjeni program je obsegal Bachov orgelni koncert v a-molu, ki ga je Noč priredil za klavir, Rameau »Godovskijevo Sarabando in imenitni Rigandon, Brahmovo Rapsodijo v h-molu ter Balado v g-molu, po pavzi pestri Schumannov Karneval in k sklepu po Ono Škerjančevu, Marxovu, Glazunovu, Borodinovu, Debussyjevo in Lisztovo skladbo.

G. Noč razpolaga z močno imponirujočo razvito klavirsko tehniko, s silnim, mestoma brutalnim udarom, ljubli zlasti ostre dinamične kontraste, dočim bi si pri njem želeli še iskrenjega ustvarjanja doživlja. Njegovo muzikalno znanje je velikopotezno in resno. Brez Bacha pianist skoro ne more živeti in da se je Noč kar najmočnejše poglubil vanj, je dokaz njegova obdelava sicer ne baš najmočnejšega orgelskega koncerta. Enako pa goji tudi sodobno pianistično muziko, kar spričuje tudi Marx, Debussy itd. V prav posebno dobro pa mu je šlo, da je v svojem programu vključil tudi Škerjanca. Občinstvo je Nočevim izvajanjem sledilo z vneto pažnjo, ga obdarovalo bogato z vncem in šopki, pa tudi z glasnim, dolgotrajnim odobravanjem. —

V spomin desete obletnice smrti pisateljice Ivana Cankarja se vprizori danes večer v dramskem gledališču njegova tri-dejanska drama »Lepa Vida«. Vloge so sle-

deče zasedene: Lepa Vida, ga. Saričeva; Matti, ga. Maria Vera; Milena, ga. Mira Danilova; Poljanec, bolan študent, g. Gregorin; Dioniz, petnajstleten študent, g. Janj; Mrva, zapit pisar, g. C. Debevec; Damjan, star delavec, g. Levaj; Dolinar, bogat posestnik, g. Kralj; zdravnik, g. Cesar. Režijo ima g. Ciril Debevec. Godba po motivih Griega. Sceno za to delo je postavil g. prof. Vavpotič. Pred pričetkom predstave bo govoril uvodne besede g. prof. Sovre. Predstava se vrši za premijerski abonma.

V petek, dne 14. t. m. se poje v ljubljanski operi Gounodova opera Faust z go Zinko Vilfan-Kumčev kot Margareto. Predstava se vrši za abonente reda A.

Na krst bolniškega fonda Udruga gledaliških igralcev našega gledališča se poje v soboto, dne 15. t. m. zvečer ob pol 20. uri Kallmanova opereta »Bajadera« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Ker je predstava v korist Udruga naših članov Narodnega gledališča, vabimo občinstvo v obilnemu posetu.

Otroška predstava po izredno nizkih cenah v ljubljanski dram. V soboto, dne 15. t. m. bo v ljubljanski dram. otroška predstava popoldne ob 15. uri. Vprizori se mladinska igra »Modri osliček Miško«. Cene za to predstavo so izredno nizke ter stane sedež v prvi polovici parterja 8 Din. v drugi polovici 5 Din. Balkonski sedeži 4 Din, galerijski sedeži 3 Din. Dijaško stojišče 2 dinarja, galerijski stojišče 1 Din. Lože v parterju in I. redu po 40 Din. v II. redu 25 dinarjev. S to predstavo hoče uprava omogočiti obisk tudi najrevnejšim šolskim otrokom v Ljubljani.

Mozartova opera: Čarobna piščal se poje v ljubljanski operi v sredo dne 12. decembra pod taktirko ravnatelja g. Poliča v običajni zasedbi za abonente reda C.

Gospa Zinka Vilfan - Kunčeva, odlična članica ljubljanske opere, nastopi v tekočem in prihodnjem tednu v naši operi v treh delih in sicer poje v petek glavno žensko vlogo v »Faustu«, v nedeljo zvečer naslovno vlogo Puccinijeve opere »Tosca« in prihodnji teden nastopi v Verdijevi »Aidci«.

Prihodnja operna noviteta bo moderno operno delo Jonny svira (Jonny spielt ar) skladatelja Kreneka. To delo je bilo samo v lanskem sezoni vprizorjeno na najmanj 50 odrih. Pripravlja se pa tudi ljubka opereta »Pri treh mladenkah«, ki je zgrajena na motivih klasične in nedosežne Schubertove glasbe. Obe premijeri bodeta še tekom tega meseca.

Ljubljanska drama pripravlja izvirno noviteto Pavel Golja: »Kralj brezpravnih« (beteheimska legenda) in pa angleško komedijo »Volpone«.

Med blazinami v Jakopičevem paviljonu

Izmed vseh kulturnih društev je TKD Atena nedvomno eno najagilnejših. Društvene mladinske prireditve se odlikujejo po originalnosti in so za našo mladino zelo vzpodbudne in poučne. Pa tudi druge prireditve namenjene širši javnosti, ne zastojajo za prvimi. Razstava blazin naš bi pokazala višino estetskega okusa našega ženstva, kajti tudi blazina je lahko mečilo okusa dobre gospodnje.

TKD Atena je razstavila v vseh prostornih Jakopičevih paviljonih od najstarejših časov pa do današnjih. Tako vidimo v posebni sobi posteljno opremo in blazine, karšne so imeli naši dedi. Iz slehernega motiva na njih veje narodna pristnost. To so res blazine, narejene po okusu in potrebah tedanjega ljudstva. So lepe in praktične, kakoršna mora biti pravzaprav vsaka blazina, če ni le dekorativen okrasek brez vrednosti. V isti sobi so razstavljene cerkvene blazine, prti, in drugi sem spadajoči predmeti. Razstavljene so tudi stare in nove benečanske blazine. Originalne so blazine trdke Jager iz usnja z motivi iz starih kranskih kožuhov. V veliki sobi so razstavljene moderne blazine za spalnice, salone, gosposke sobe itd. Če primerjamo te s stariimi slovenskimi blazinami, vidimo, kako se je moderniziral okus naše žene, to pa le na škodo izvornosti in lepote, kajti večina tako zvanih modernih blazin je navaden kič. Lepe in vredne so le bidermajerske blazine smirne in kelmske proge ter nekatere druge z biserno in brokatno vezavo. Med njimi je tudi nekaj takih, ki so zanimive zaradi originalnosti motivov in zaradi izredno fine tehnične izdelave. Tudi med blazinami za vrt in verande v desni sobi je precej lepih in svojemu namenu odgovarjajočih. Nad vse zanimiv je kot z japonskimi preprogami in blazinami, ki jih je razstavila ga. Skuškova. Po motivih in izdelavi se vidi, da so iz sveta, ki je našemu okusu tuji, vzbujajo pa kljub temu pozornost vsakega gledalca. V predstobi je razstava ročnih slikarj Tine Lantove, ki so pač v slogu moderne stanovanjske opreme. Čipke Osrednjega zavoda za pošepvanje obrti in hrvaške vezene izpopolnjujejo razstavo.

Društvo, ki je skušalo podati z razstavo, ki je navede poučna, sliko stanovanjske kulture naših žena, se je v polni meri posredilo po zaslugi neumorne predsednice g. Krotove in s sodelovanjem arhitekta ing. g. Vurnikove. Razstava je podaljšana do četrka 13. tm., na kar opozarjamo cenjeno občinstvo.

Če se star panj vname

Giuseppe Colombo je bil nad 30 let upravitelj posestva in imetja grofov Padulli, bogate patricijske rodbine iz Milana. Colombo je bil vester in pošten in zato mu je rodbina zaupala. Polnih 25 let je vesnto vodil vse gospodarstvo in morda bi ga tudi do svoje smrti, da ga ni zapeljala lepa baletka, s katero se je po smrti svoje žene pred petimi leti seznanil. Je pač kriz, če se star panj vname!

Colombo se je blazno zaljubil v stasito baletko. Vse, kar si je zaželela, ji je kupil. Naravno, da je pri tem trpela rodbinska blagajna grofov Padullijev. Vedno globlje je posegal Colombo v njo in končno je bila vrzel tako velika, da so jo opazili tudi drugi. Padullijevi so dognali, da jim je Colombo v zadnjih šestih letih poneveril okoli 6 milijonov lir. Toda to ni bilo vse! Mož je bil namreč upravitelj tudi pri raznih dru-

gih plemeniških rodbinah. Vse skupaj se ga je prijelo okoli 20 milijonov lir. Ko je čutil, da se mu majejo tla pod nogami, jo je popihal, a ž njim vred je dalja Milano slovo tudi lepa baletka.

Beleznica

Koledar.

Danes: Torek, 11. decembra 1928; katoličani; Damast; pravoslavni: 28. novembra, Stevan.

Današnje prireditve.

Drama: »Lepa Vida«.
Opera: Zaprti.
Kino Matica: »Plamen ljubavi«.
Kino Ideal: »Zlati prepad«.
Angleška umetnostna razstava v muzeju, Proslava 10-letnice smrti Ivana Cankarja v Filharmoniji ob 20.

Predavanja: Dr. Milan Čurčin: O Meštrovicu ob 18. na univerzi; v Unioinu ob 20.: »Preko Alp na smučeh«, predava znameniti nemški alpinist Arwed Mohn iz Monakovega.

Dežurne lekarne.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Najslavnejši poljski medij

Te dni so bili po Varšavi nalepljeni veliki kričeči lepaki, ki so oznanjali, da se bo vršilo javno predavanje o največjem poljskem mediju, nedavno umrlem Janu Guziku. Lepaki so vzbudili med občinstvom splošno zanimanje, čeprav so javna predavanja ob tem letnem času v večini mestih na dnevnem redu. Velika dvorana je bila nabito polna nekdanih Guzikovih občudovalcev in radovednežev, ki so poznali slavnega medija komaj po imenu. Guzik je slovel več let kot eden najboljših svetovnih medijev. Pred letom 1921 so ga poznali samo v Varšavi, kjer so ga vabili na spiritalistične seanse in se bahali z njim kot z enim največjih medijev. Evropa se je začela zanimati za Guzika po letu 1921, ko je začel pariški metafizični zavod temeljito študirati ta pojav in ko je strokovna revija »Revue Metapsychique« objavila o Guziku obširno razpravo. Koncem 1. 1923 so se vršili z varšavskim medijem znanstveni poizkusi na pariški Sorbonni.

Nastane vprašanje, ali je bil Guzik pravi medij ali pa samo spreten šarlatan. Na to vprašanje se da na podlagi poizkusov in razprav odgovoriti, da je imel nedvomno medijalne sposobnosti, ki jih je pa sčasoma zavedno zlorabljal. To je bilo opetovano dokazano, zlasti začetkom leta 1924 v Krakovu, kjer je posebna komisija ugotovila, da je Guzik pos

Dnevne vesti.

— **Kedaj je plačilo javnih davščin ve-**
javno napram državi. Finančna delegacija
objavlja uradno: Ker so se dogodili primeri,
da so neopravičene osebe pobirale javne
davščine izven prostorov davčnega urada
(davčne uprave) ponavljam sledeči raz-
glas: Plačanje javnih davščin je za drž-
ravo le tedaj veljavno, če se izvrši ali v
prostorih davčnega urada (davčne uprave)
in to le proti pobolnici, lastnor. podpisani
od dveh uradnikov, imenovanih v razglasu,
ki je nabit na vidnem mestu v vsakem dav-
čnem uradu, ali pa na pošti s poštno polo-
žnico proti prejemnemu potrdilu poštne
funkcionarja. Glede plačevanja javnih dav-
ščin v roke davčnega eksekutorja pa velja
člen 7 uredbe ministra za finance o postavl-
janju davčnih eksekutorjev. Uradni list
z dne 8. januarja 1921. št. 5/2 ex 1921, po
kateri sme davčni eksekutor sprejeti od
enega dolžnika največ do Din 25.—, to pa
le proti priznanici iz svojega bloka. Kdor
bi se poslužil katerega drugega posrednika
ali pa ne v mejah tu navedenih predpisov,
odgovarja sam za posledice nepravilno
opravljenega plačila napram državi.

— **Spremembe v prometu potniških vlakov.**
S 15. decembrom t. l. stopijo sledeče
spremembe voznega reda potniških vlakov
v veljavo. Na progi Planica - Jesenice vozi
dnevno redno potniški vlak z odhodom iz
Planice ob 6.14 in prihodom na Jesenice
ob 7., zato pa izostane sedanjí potniški vlak
z odhodom iz Planice ob 5.04 in prihodom
na Jesenice ob 5.50. — Na progi Ljubljana
gl. kol. - Karlovac vozi dnevno redno po-
tniški vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol.
ob 16.05 in prihodom v Karlovac ob 20.58,
zato pa izostane na progi Ljubljana gl. kol.
Novo mesto do sedanji potniški vlak z od-
hodom iz Ljubljane gl. kol. ob 11.50 in
prihodom v Novo mesto ob 14.45, ter na
progi Novo mesto - Karlovac vlak z od-
hodom iz Novega mesta ob 16.20, in pri-
hodom v Karlovac ob 18.59. — Na progi
Črnomelj - Novo mesto vozi dnevno redno
mešani vlak z odhodom iz Črnomlja ob
19.35 in prihodom v Novo mesto ob 21.15,
zato pa izostane do sedanji mešani vlak z
odhodom iz Črnomlja ob 19.10, in prihodom
v Novo mesto ob 20.50. — Na progi Treb-
nje na Dol. - St. Janž na Dol. vozi dnevno
redno mešani vlak z odhodom iz Trebnja
ob 15.33, in prihodom v St. Janž na Dol.
ob 16.37, ter v obratni smeri
mešani vlak z odhodom iz St. Janža ob
17.26, in prihodom v Trebne na Dol. ob
18.19, zato pa izostane do sedanji mešani
vlak z odhodom iz Trebnja na Dol. ob
14.20 in prihodom v St. Janž na Dol. ob
15.39, ter mešani vlak z odhodom iz Šent
Janža na Dol. ob 17.07, in prihodom v Treb-
nje na Dol. ob 18.06. Popolni vozní red teh
vlakov je razviden na postajah.

— **Razpis stalnih službenih mest**
na osnovnih šolah v ljubljanski oblasti.
Na osnovnih šolah ljubljanske oblasti so raz-
pisana stalna službena mesta in sicer v
srezi Brežice 10, v srezi Črnomelj 19, v
srezi Kamnik 10, v srezi Kočevje 18, v srezi
Kranj 18, v srezi Krško 24, v srezi La-
ško 7, v srezi Litija 11, v srezi Ljubljana -
okolica 11, v srezi Logatec 6, v srezi
Novo mesto 26 in v srezi Radovljica 10.
Prošnje je treba vložiti pri pristojnem šol-
skem upravitelstvu najkasneje do 31. t. m.,
šolska upravitelstva jih pa morajo predlo-
žiti velikemu županu ljubljanske oblasti
najkasneje do 31. januarja 1929. Podrobnost-
ni razpisi so razvidni iz »Uradnega lista«
št. 115 z dne 10. t. m.

— **K premostitvi Ing. Ladislava Bevca.**
Vest o premostitvi inženjerja gradbene di-
rekcije g. Ladislava Bevca v Novi Sad je
vzbudila splošno ogorčenje med vsemi, ki
poznajo tega izredno simpatičnega, agilne-
ga in poštenega državnega uradnika,
ki se je z neverjetnim idealizmom in zelo
uspešno udeleževal v našem društvenem
življenju. Jasnó je, da je bil premoščen na
pritisk kliše v središnji upravi udruženja
rezervnih častnikov in da je postal žrtev
neznosnih razmer v tej organizaciji. G. Bevc
ima mnogo iskrenih prijateljev tudi med
onimi, ki ne dele z njim njegovega politi-
čnega prepričanja. Ljubljanski podobor
udruženja rezervnih častnikov, ki šteje nad
1200 članov, mu je že opetovano izrazil ne-
omajno zaupanje in ocenil njegove zasluge
za podobor. Vsi, ki g. Bevca poznajo in ce-
nijo njegovo delo, si bodo dobro zapomnili,
da je postal žrtev persekucij v času, ko vihli
nad Slovenijo svoj bič klerikalna reakcija.
Kar se pa tiče osamosvojené organizacije
naših rezervnih častnikov, moramo omeniti,
da se temeljito motijo oni, ki so mislili, da
se bo čreda razkropila, če udarijo pastirja.
Naši rezervni častniki niso nobena čreda in
bodo znali primerno odgovoriti na to ne-
čuvno nasilje.

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdrav-
niške zbornice za Slovenijo je bil vpisan
sanitetni poročnik v Ljubljani dr. Dušan
Dimitrijevič.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in ma-**
riborski oblasti. Od 15. do 21. novembra je
bilo v ljubljanski oblasti 33 slučajev tifuz-
nih bolezni, 4 grize, 60 škrlatinke, 66 ošpic,
19 daveice, 6 šena in 1 vrančnega prisada.
V mariborski oblasti je bilo od 22. do 30.
novembra 9 slučajev mumpsa, 23 tifuznih
bolezni, 6 grize, 51 škrlatinke, 171 ošpic,
26 daveice, 8 šena in 1 nalezljivega vnetja
možganov.

— **Živalske kužne bolezni v ljubljanski**
in mariborski oblasti. Od 26. novembra do
2. decembra je bilo v ljubljanski oblasti 8
slučajev svinjske kuge, 7 svinjske rdečice
in po 1 vrančnega prisada, smrkvosti,
konjskih garij in čebelne kuge. V maribor-
ski oblasti je bilo 3. t. m. 32 slučajev svin-
jske kuge, 21 svinjske rdečice, 3 vrančnega
prisada, 2 mehurčastega izpuščaja goved in
po 1 sustavca, konjskih garij in stekline.

— **Kurioznost v naši prosveti.** V Beo-
gradu je neki srednješolski profesor pri-
pravil dijakke za II. razred gimnazije. Ker
pa menda niso bili posebno nadarjeni, si je
izmislil zanimiv trik, ki priča, kako žalost-

ne razmere vladajo v naših prosvetnih
ustanovah. Zbral je namreč najboljše dijake
iz višjih razredov in se odpravil z njimi v
Kruševac, kjer so seveda vsi položili izpit
in dobili izpričevala. Dijaki ki bi morali
polagati izpit, so pa ostali lepo doma in
profesor jim je preskrbel potrdila, da so iz-
pit položili.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št.
115 z dne 10. t. m. objavlja zakon o najnuj-
nejšim izvajanju javnih del in pomoči siromašnim
pokrajčinam, oškodovanim po elementarnih
neizodah, izreembe in dopolnitve v takš-
nem in pristojbinskem pravilniku, izpre-
membo razpisa o pošiljanju triplikatov poš-
tnih deklaracij in vodstvu statistike vrnjene-
ga blaga, in pravilnik o delavskih kategori-
jah in plačilnem sistemu v tobačnih tovar-
nah.

— **Smrtna kosa.** Danes je preminul v
Ljubljani mesarski mojster in posestnik g.
Franc Dolničar. Pokojni je bil v me-
stu splošno znan in priljubljen kot izredno
simpatičen, značen mož. Pogreb bo v če-
rtrek ob 2. popoldne iz mrtvašnice, Stara
pot št. 2. Blag mu spomin! Težko prizadeti
rodbini naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Po toplem in deževnem vre-
menu, ki je trajalo več dni, smo dobili sneg.
Snežilo je ponoči, zlasti pa v dopoldanskih
urah. V mestu se sneg hitro taja, pa tudi
zunaj najbrž še ne bo obležal, ker je še
vedno južno vreme. Vremenska napoved
pravi, da bo vreme oblačno s padavinami.
Včeraj je bilo po vseh krajih naše države
oblačno, odnosno megleno. Povsod je tudi
deževalo. Tudi po nekaterih drugih krajih
je naletaval sneg. Največ dežja smo imeli
v Ljubljani, kjer so znašale padavine 22.2
mm. V Dalmaciji je temperatura znatno
poskočila. Včeraj so imeli v Splitu 14 sto-
pin. V Mariboru je bilo 9, v Beogradu 7.4,
v Ljubljani 6.3, v Zagrebu 6, v Skoplju 1
stopinja. Danes jutraj je kazal barometer
v Ljubljani 747 mm, temperatura je zna-
šala 0.5 stopinj.

— **Ženski list.** Izšla je 12. kot božična
številka »Ženskega lista« na 40 straneh s
sledčo vsebino: Božična novela. — Dve
humoreski, Kozerije. — Članek: Narodni
božični kolači. — Kako je nastal Zagreb. —
Malo predavanje. — Socialne pridobitve
česke žene. — 70letnica švedske pisateljice.
— Naša narodna noša v svetu. — Nekoč in
zdaj. — Velika in mala deca itd. — Božič-
na številka »Ženskega lista« je zelo pestra
in zanimiva. Ta priljubljena revija se na-
roča v Zagrebu, Samostanska ulica št. 2,
in stane četrtletno 45 Din.

— **Doraščajoča mladina** naj zauživa
jutraj kozarec naravnega »Franz Josefa«
grenčice, ki dosega vsled svojega učinko-
vanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo
zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih.
Na otroških klinikah se uporablja »Franz
Josef« voda že pri majhnih, češče zelo zaprtih
bolničkih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah
in specerijskih trgovinah. 26T

Damske plašče

najnovejše s kožuvinno ali brez od 300 do
800 Din; dekliske v velikosti od 2 let dalje
od 110 Din naprej; damske Kasha obleke
od 240 Din naprej; zimska krila in bluze
od 70 Din naprej, kakor tudi damske in
oroške barhent-obleke — nudi najceneje
F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA.

— Oglejte si razstavo v izložbi! —

Iz Ljubljane

— **Iz Seja občinskega sveta odgodena.** Za
danes ob 17. skidana seja občinskega sve-
ta, ki bi imel razpravljati o obligacijskem
posojilu, je odgodena.

— **Iz Vazne izpremembe pri finančni de-**
legaciji. V uradniški krogih, ki stoji blizu
SLS, se zadnji čas trdovratno vzdržujejo
vesti o važnih izpremembah v vodstvu fi-
nančne delegacije v Ljubljani. Kakor za-
trjujejo, bo v kratkem vpoklojen do sedanji
delegat dr. Ivan Rupnik, a na njegovo
mesto bo imenovan finančni direktor dr.
Povalec, ki se je pred dnevi mudil v
Beogradu.

— **Iz Pozor na denuncijante!** Kakor se
nam poroča, je režim iz Beograda poslal v
Ljubljano večje število denuncijantov, vo-
lumov in ovadnikov, ki imajo nalogo, da
prisluškujejo v javnih lokalnih razgovor
držav in da potem ovaajo posameznike,
ako so morda rekli kako nepretrženo be-
sedó. S svojim nerodnim vedenjem so ne-
kateri že zbudili pozornost tembolj, ker so
skušali zaviti stvari, o katerih so samo
nekaj napoli čuli. Ker ni izključeno, da jih
bodo klerikalci po navodilih »največjega
Slovenca« in prvega policija v naši državi
v njihovem poslu vneto podpirali, kakor so
leta 1914. ob izbruhu vojne avstrijske špi-
jone v preganjanju naprednjakov, opozarja-
mo, naj se nihče ne spušča v kak zaupen
ali prijateljski razgovor s kakim sumljivim
človekom. Ker hoče imeti režim dokaze o
»protidržavnosti« pristajačev KDK, je prič-
akovati, da jih bo skušal najti tudi na naj-
bolj nesramne načine.

— **Iz Obeliskó smrti pisatelja Ivana Can-**
karja proslavi »Delavsko pevsko društvo
Canekar« danes zvečer ob 20. v dvorani Fi-
laharmonične družbe. Na sporedu so: Govor,
recitacija, solospeli in koncert društvenega
moškega zbora.

— **Iz Na čast gospe Minki Govekarjevi.**
Splošno žensko društvo vabi svoje članice
in prijateljice v sredo 12. t. m. ob pol 9. zve-
čer v restavracijo Zvezda na častni večer
gosp. Minke Govekarjeve, na katerem
ji priprane predsednica društva gospa Franja
Tavčarjeva toliko zasluženo odklikova-
nje, red sv. Save IV. razreda. Poleg klav-
irskih in pevskih točk je na programu za-
nimivo predavanje g. Lindtnerjeve o
»Sati«, ženski razstavi v Bernu.

— **Iz Slovensko planin. društvo** opozar-
ja na današnje zanimivo predavanje zna-
menitega nemškega alpinista g. Arweda

Mölna iz Münchna »Preko Alp na smučeh«
ki bo danes ob 20. v veliki dvorani hotela
Uniona, združeno z lepimi sklopčnimi s'i-
kami. Predprodaja vstopnic v pisarni SPD
Franciškaška ulica 10-1 (dvorišče), in zve-
čer od 19 naprej v Unionu.

— **Iz Pravilice za deco** pripoveduje jutri
v sredo ob 5. popoldne ga. Ilka Waschte
v beli dvorani hotela Union. Vhod Franči-
škaška ulica 2. čez dvorišče. TKD. Atena.

— **Iz TK. Skala** priredi vrsto predavanj o
nomenklaturi Južnih Alp. Predaval bo iz
prijaznosti g. dr. H. Tuma. Prvo preda-
vanje se vrši v četrtek, 13. t. m. v sejni
dvorani Ljubljanskega Sokola. Narodni
dom, vhod Bleiweisova cesta. Po predava-
nju eventualna debata. Vabijo se geografski
krogi, turisti in sploh vsi, ki se zani-
majo za ta tema. Vstop prost. — O d b o r.

— **Iz Prireditve Sokola I. na Taboru.**
Bratsko članstvo, cenl. občinstvo in narod-
na društva opozarjamo na naše prireditve,
katere se vrše še v tem letu in predpusti
dobi ter pričakuje, da se pri določanju svojih
predpustnih prireditve ozirajo na naše
vsakoletne dneve. 31. decembra t. l. Sil-
vestrov večer. 9. februarja 1929 »Maškara-
da« (pustno soboto. 16. februarja 1929 »Val-
čkov večer« K programu se še povrnemo.

— **Za božič** spomnite se trpečih in stra-
dajočih siromakov slepcev s kakršnimkoli
darom. Na željo pošliemo položnico pod
št. 14.066 — Podporno društvo slehih.
Wolfova ulica 12. 948n

— **Iz Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.**
V sredo zvečer ob pol 8. vaja mešanega
zbora v društvenih prostorih.

— **Iz Pevski zbor »Krkovo« Trnovac.**
Nooč ob 8. uri pevska vaja. Po vaji važen
sestank. 950n

Iz Celja

— **Sokolov Silvestrov večer** se vrši kot
običajno tudi letos v vseh prostorih Celj-
skega doma.

— **Za najrevnejše učence** deške okoli-
ške osnovne šole v Celju bo letos božičnica
v nedeljo 23. t. m. ob 3. ur v telovadnici.

— **Celjsko pevsko društvo** ima svoj
občni zbor v petek 14. t. m. zvečer v pev-
ski sobi Narodnega doma.

— **Smrtna nesreča.** V soboto jutraj so
našli Cirila Lorberja, 43letnega hlapca, v
gostilni Zavodnik v Prešernovi ulici v nje-
govi čumnatí mrtvega. Ker je bil videti,
da se je v redu slekel in legel v posteljo,
so ga najbrž zadušili plini iz male peči za
ogelje, ki si jo je to noč postavil brez znanja
svoje gospodinje v čumnató.

Umazana afera v Hamburgu

Kakor je pred meseci na Dunaju vz-
budila veliko senzacijo afera arhitekta
Loosa, ki je bil aretirán radi oskrnjevan-
janja nedoletnih deklic, tako je te dni
ves Hamburg pod vísom umazane afe-
re, v katero je tudi zapleten arhitekt.
Gre za arhitekta Winzenza. Mož se je
pred desetimi leti oženil s svojo seda-
njo ženo, ki je bila takrat stara 32 let,
dočim jih je bil on 54. Žena mu je pri-
peljala v zakon tudi svojo nezakonsko
šestletno hčerko. Otrok, ki se je med-
tem že razvil v cvetoče dekle, je sedaj
v ospredju škandalozne afeze. Neza-
konska hči Vera je te dni pobegnila od
doma. Njen oče je beg prijavil policiji.

Toda policija je dogmala, da je mla-
denka morala pobegniti od doma, ker
so bile razmere v Winzenzovi rodbini
neznosne. Winzenz je otroka takoj
po poroki adoptiran. Hčerka je pa bila
materí trn v peti in nagovarjala je
lastnega moža, naj jo oskrni. In arhi-
tekt je svojo adoptivno hčerko res vpri-
člo lastne žene posilil. To mu pa še ni
bilo dovolj. Imet ie s hčerko vseh deset
let ljubavno razmerje. Žena, odnosno
mati, je vedela za ogabno početje, pa
ni protestirala. Za nameček je svojo
hčerko še pretenjala. Dekle ni smelo z
doma, samo v šolo jo je pustila brez-
srčna mati.

Končno se je Vera strašnega življe-
nija naveličala in pobegnila je od do-
ma. Zatekla se je v Berlin k svojnemu
znanцу, kateremu je potožila svoje
gorje. Ta je zadevo prijavil policiji.
Dekle je preiskal zdravnik in ugotovil
težke poškodbe, na kar je policija arhi-
tektá Winzenza aretirala. Zanimivo je,
da pravi dekletov oče živi v Berlinu.
Mož je bogat trgovec in kp je zvedel
za usodo svoje hčerke, jo je hotel vzeti
k sebi. Policija je pa dekleta začasno
oddala v zavetišče. Kako bo končala
ta afera, ki vzbuja v Nemčiji splošno
pozornost, še ni znano.

Prijetno Miklavžovo darilo

Na Poliskem sta bila te dni izvršena
dva drzna atentata, ki pa k sreči nista
dosegla svojega namena. V uradništvu
lista »Słowo Polskie« v Lvovu so pre-
jeli na Miklavžovo pošiljko, ki se jim
je zdela sumljiva. Previdno so jo od-
prli in dognali, da je v zaboju peklen-
ski stroj. Obvestili so policijo, ki pa
atentatorja ne more izslediti.

Šlišno Miklavžovo darilo je dobila
tudi redakcija lista »Kurier Codzienny«
v Krakovu. V redakciji se je pojavil
sel, ki je izročil velik zavoj, češ, da pri-
naša Miklavžovo darilo. Tudi tu je šlo
za atentat, ki se pa ni posrečil. Ko so
zavoj odprli, so našli v njem hombo.
Oba izalovljena atentata pričata, da
gre za dogovorjeno komunistično za-
rato. Oba lista sta namreč nacijonali-
stična.

Dokazana linbezen.

On: Sam ne vem, kako bi ti doka-
zal, da te ljubim.

Ona: To ni težko. Stori, kakor je
storiš moč moje prilateljice. Zavaroval
se je za 100.000 Din in je čez dva me-
seca umrl.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Lažni narednik. — Dva pretepa. — Drzen napad na avtomobil.

Taki, ki bi radi živeli na račun dru-
gih, so vedno bili in bodo še na svetu,
ker jim bolj diši slepariti, nego delati.
Raje se pokažejo v lepi elegantni oble-
ki, čeprav je prisleparjena, kakor da bi
hodili okoli razcapani. Tak lahkoživec
je bil tudi neki narednik, ki se je pred
tednom pojavil v Vinkovcih in ki sploh
ni bil narednik, marveč je bil že davno
odpuščen iz vojske. Laži-narednik je
vstopil k zlatarju Busbaherju v Vinkov-
cih. Izjavil je, da služi pri tamošnjem
17. pešpolku in da bi kupil zlato uro za
svojo zaročenko. Predstavil se je za Jo-
vo Becića. Trgovec je trgovec in mu
je samo za zaslužek. Zato je zlatar iz-
bral naredniku lepo zlato uro za 1000
dinarjev. Narednik ni takoj plačal ure,
obljubil pa je, da bo račun poravnal ta-
ko naslednji dan. Zlatar se je dal pre-
govoriti in je sleparju izročil uro. K
zlatarju je pa kmalu prihitel krojač
Šlesinger in ga vprašal, če je res bil ta-
ko nespameten in izročil naredniku Pe-
čiću zlato uro. Zlatar je odgovoril, da je
uro izročil naredniku Beciću in ne Pe-
čiću. Takoj mu je bilo jasno, da gre za
premetenega sleparja. Obvestil je poli-
cijo, ki ji je uspelo narednika ujeti še
pravočasno na postaji. Ugotovili so, da
se piše Blaško Becić in je rodom iz
Podgorice v Črni gori. Zaradi raznih
nerednosti je bil odpuščen iz vojske.
Služil je pri 47. polku v Kruševcu. Na-
to je odšel k sorodnikom in Vojvodini
ker se nastanil pozneje v Vinkovcih,
kjer je osleparil zlatarja Busbaherja.
Krojač Šlesinger mu je pa dal na kre-
dit dežni plašč, vreden nad 800 Din.
Krojaču se je zdel mož sumljiv in zato
je poizvedel pri 17. pešpolku po nare-
dniku Peciću. Zvedel je, da narednika s
tem imenom pri polku sploh ni. Policija
je našla uro in dežni plašč pri aretirancu.
Po 6-dnevnom policijskem zaporu je
policija izročila sleparja sodišču. Pri
njem so našli tudi ponarejeno vojaško
listino, s katero se je vozil zastoni po
železnici. Imel je tudi ponarejeno voja-
ško knjižico, kjer je napisal, da je sam
stopil iz vojske, v resnici so ga pa za-
radi disciplinskih kazni odslavili. Laži-
narednik je izjavil, da mu je knjižico
ponaredil bataljonski pisar v Kruševcu.
O resničnosti njegovih izpovedi se mo-
ra sodišče šele prepričati, nakar bo
mož prejel zasluženo kazen.

Včeraj je prišlo do krvavega prete-
pa v gostilni Markovac na Sušaku. V
gostilni je popivalo več grških mornar-
jev. K njim je prisledel tudi njih kape-
tan, s katerim so se pa mornarji kmalu
sprli. Mornarji so pripluli na Sušak s
parnikom »Ignos Venezianos«. V veliki
sobi v gostilni Markovac je sedel pri
eni mizi kapetan ladje s strojnikom in
nekim našim mornarjem. Pri drugi mizi
je bilo zbranih kakih 8 mornarjev, pri

tretji so sedeli italijanski mornarji. Gr-
ški mornarji so začeli zabadati svojega
kapetana, češ da sedi z našim mornar-
jem in se sramuje svojih ljudi. Beseda
je dala besedo in grški mornarji so za-
čeli metati steklenice in kozarce po go-
stilni. Nastal je splošen pretep. Stoli in
steklenice so frčale po zraku. Svetilke
so bile kmalu razbite in v temi je na-
stala gneča, v kateri so razjarjeni mor-
narji udrihali na levo in desno tako, da
je bilo več ranjenih. Gostilna je bila v
hipu demolirana. Mornarji so razbili
stole in mize, žarnice, steklenice in ko-
zarce ter šipe na oknih. Naslednje ju-
tro je prišla v gostilno komisija, ki je
ugotovila, da je gostilna vsa razdejana.
Od sto kozarcev, ki jih je imel gostilni-
čar v omari, so ostali celí samo trije.
Škodo so ocenili na 10 tisoč Din. Kape-
tan grškega parnika, zaradi katerega je
nastal v gostilni pretep, je izjavil, da bo
sam poravnal vso škodo.

Včeraj so se stegli v policijskem za-
poru na Sušaku delavci Dimic, Kukul-
jan in Budak. Policijaj jih je zaprla
zaradi pretepa v neki gostilni. Zaprti
so bili v skupni celici. Tu so se zopet
sporekli in se stegli. Na Budakove kli-
ce je prihitel službojuči stražnik in Bu-
daka komaj rešil pred razjarjenim Di-
mičem in Kukuljanom, ki sta s pestmi
neusmiljeno tepla svojega tovariša. Ko
so Budaka zaslišali, je izpovedal, da mu
je v zaporu Kukuljan opsoval mater,
nakar ga je udaril po glavi. Tako je na-
stal pretep. Kukuljan se je pritožil, da
je tudi on ves krvav in marogast od
udarcv, ki mu jih je zadal Budak. Po-
licija je kaznovala vse tri pretepače;
Kukuljana, ki je bil že večkrat kazno-
van zaradi pretepa in tatvine, bo pa
izgnala po prestani kazni v rojstni kraj.

Iz Sopota poročajo, da se je orožni-
kom posrečilo prijeti drzne napadalce
na avtomobil inženjerja Lugmana, ki se
je vozil iz Kragujevca v Beograd. Ne-
znani zlikovci so napadli njegov avto-
mobil pri selu Ralji. Napeli so preko
ceste bodečo žico. Inženjer in njegov
šofer sta pravočasno opazila nevarnost
in sta ustavila avto ter izstopila s sa-
mokresom v roki. Videla sta, kako so
bežali trije neznaní možki od ceste pro-
ti gozdu. Bilo je jasno, da so zlikovci,
ki so nameravali avtomobil ustaviti in
napasti, ter oropati šoferja in inženjer-
ja. Srežki poglavar Mitić je uvedel
strogo preiskavo, ki ni bila brez uspe-
ha. Napada na avtomobil so bili osum-
ljeni trije seljaki. Ker niso mogli doka-
zati, kje so bili za časa napada na av-
tomobil, so jih takoj zaprli. To so La-
zar Ranković, Milan Jović in Kuzman
Mihajlovič. Vsi so iz vasi Popivica pri
Ralji. Orožniki so jih izročili sodišču.

Češkoslovaški geolog spremija

Byrda

Med udeleženci velike ekspedicije
kapitana Byrda na južni tečaj je tudi
26 letni češkoslovaški geolog dr. Va-
clav Vojtech, ki je šele letos v juniju
promoviral za doktorja zgodovine. Na-
pisal je znanstveno razpravo o češko-
slovaškem revolucionarnem pokretu v
Franciji med svetovno vojno. Ta raz-
prava je vzbudila med strokovnjaki
splošno zanimanje in po končanih študi-
jih je dobil Vojtech službo v redak-
ciji »Centropressa«, kjer je ostal nekaj
mesecev, potem je pa odpotoval na no-
vo Zelandijo. Ko se je raznesla vest o
Byrdovi ekspediciji na južni tečaj, je
prosil Vojtech svojega učitelja, prof. dr.
Daneša, ki se je pripravljal na pot v
Ameriko, naj prosí Byrda, da bi se smel
udeležiti njegove ekspedicije. Prof. Da-
neš je osebno znan z Byrdom in je
Vojtechovi želi ustreget. Še predno je
pa govoril z Byrdom, ga je doletela v
Ameriki tragična smrt.

Dr. Vojtech se je obrnil neposredno
na Byrda, ki mu je odgovoril, da ga
vzame s seboj na južni tečaj in da naj
pride do 29. oktobra v Wellington na
Novi Zelandiji. Dr. Vojtech je 25. sep-
tembra skrivaj odpotoval iz Prage.
Kapitan Byrd mu je namreč pisal, da
ne sme nikomur povedati, da se ude-
ležiti ekspedicije na južni tečaj. Tako ni-
ti Vojtechovi roditelji niso vedeli, da se
je napotil sin v deželo večnega ledu.
Kapitan Byrd je držal obljubo in je
sprejel mladega češkoslovaškega uče-
nika med člane svoje ekspedicije.

Razkolnikov v novi izdaji

Bratislavska policija je napravila te
dni na glavnem kolodvoru racijo in je
med drugim legitimirala nekega sum-
ljivega mladeniča, ki se je izdal za
Karla Robotka. Ker se je pa zapletel v
protislovje in ker so našli pri njem na-
basan revolver, so ga odvedli na poli-
cijo, kjer je priznal, da se piše Jan
Grombir in da je pobegnil od vojakov.
Policija je takoj spoznala, da fant ni-
ma čiste vesti. Poleg revolverja so na-
šli pri njem dve žepni uri, zaročni pr-
stan, zapestnico, zlato veržico in sre-
brno dozo. Policija je domnevala, da je
bilo vse to ukradeno. Izročila je sum-
ljivega vojaškega begunca sodišču, ki
je uvedlo preiskavo. Rezultat je bil pre-
senčljiv. Na vprašanje bratislavskega
sodišča, kdo je Jan Grombir, je orož-
niška postaja v Breslavi odgovorila, da

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

— Dobro, nadaljujte, prosim. Kaj se je zgodilo potem?

— Prekoračila sem cesto in se napotila po stezi v dolino. To je najkrajša pot do Jetheroeve hiše. Bala se nisem, ker sem hodila po nji najmanj stokrat, toda zdela se mi je, da gre nekdo za mano.

— Koliko časa je minilo med vašim pogovorom z očetom — z gospodom Mandeljem — in odhodom z doma?

— Kake pol ure, — je odgovorila Molly.

Sokrates je prikimal.

— In pravite, da se je vam zdelo, da gre nekdo za vami?

— Prepričana sem o tem, — je odgovorila. — Lahko prisežem, da sem videla, kako se je nekdo plazil za mejo po grmovju. Slišala sem za seboj korake in začela sem na vso moč bežati. Pri studencu sem zavila s poti in izgubila v blatu čevlji. Vendar se pa nisem ustavila, da bi ga poiskala.

— Jetheroe najbrž še ni spal.

— Ne, bil je še pokonci. Vrata mi je celo sam odprl, kar ni bila njegova navada.

Kar se je zdržnila.

— Ne vem, ali naj vam povem tudi to, kar se je zgodilo potem. Ali ste govorili z Jetheroejem?

Sokrates je prikimal.

— Na vse načine je skušal ščititi vas. Ni nama hotel povedati, kam sta odšli.

— Prenočila sem na preprogi v njegovem kabinetu. Ob štirih jutraj me je prebudil in mi prinesel skodelico čaja. Ob petih mi je pripeljal kolo in odpeljal sem se v London. Za začetek mi je dal nekaj denarja in naslove, nekaterih svojih znancev, ki bi mi pomagali dobiti službo. Vi niti ne veste, kako dober je Jetheroe. Hotel mi je dati stalno podporo, da bi mi ne bilo treba delati in bil je zelo razočaran, ko sem jo odklonila. Zdal pa poudarja gori, da se preoblečem. Je... beseda ji je zastala v grlu in Sokrates je razumel, kaj hoče reči.

— Ne, so ga že prepeljali v Haslemere, — je dejal.

— Torej, kaj misliš o tem? — je vprašal Stone, ko je odšla.

— Da govori čisto resnico.

— Resnico? — se je začel Stone in tisti hip je Lexington prvič začutil naklonjenost napram bivšemu detektivu.

— Seveda je vse res, kar je pripovedovala. Pa vendar nisi mislila, da laže?

— Dejal bi, da zna vsak človek lagati, — je odgovoril Sokrates. — Laž ni nič posebnega. In misli, da od trenutka, ko je zapustila salon, Mandelja ni več videla, — je dejal zamisljeno.

— Saj ga tudi ni videla, če trdi tako, — se je oglašil Lexington.

— In vendar ga je videla. Videla ga je še enkrat, ni pa vedela, kdo je, kajti mož, ki se je skrival v grmovju, je bil John Mandel.

Sokova poslušalca sta ostrmela.

— Meša se ti, — je dejal Stone. — Kako bi mogel biti Mandel? Mandel, ki ni mogel hoditi?

— To nič ne de. Bil je Mandel, — je trdil Sokrates.

— Pa vendar ne boš trdil, da se je zgodil sinoči čudež?

— Sinoči sta se zgodila kar dva čudeža, — je dejal Sokrates in si prižgal dolgo, zelo neprijetno dišečo cigaro. — In oba zelo lahko pojasnimo, samo zdaj vam ne morem povedati, ker...

— No, sta vprašala oba hkratu.

— Ker še sam ne vem, — je dejal Sokrates in se na ves glas zasmejal. — Stone, ali ostaneš z nama na večerji?

Izognil se je bratovemu pogledu, vendar je pa vedel, da ga Lex za to valilo na tistem preklinja.

— Hvala, ostanem, — je dejal Stone.

— Ali ostaneš do konca preiskave?

Sokrates je prikimal.

Ko se je pozneje Sokrates zatopil v svoje misli izprehajal, se mu je pridružil Lex.

— Čemu neki si povabil tega jazbeca? — je godrnjal Lexington in prvič v življenju je srdito pogledal brata.

— Ali smatraš Boba Stonea za tako resnega tekmeča, da se boš tekmovali z njim? — je vprašal Sokrates osorno.

Menda ti ni prav, da potrebujem Bobovo pomoč, da pojasnim zakonitko Treh hrastov, ki je zame in za javnost mnogo važnejša nego tvoji sestanki z gospodično Templetonovo.

Lex je povzel glavo.

— Oprosti, dragi brat, — je zašepetal in Sokova roka se je ovila okrog njegove rame.

— Ljubezen je norost, dragi moj, — je dejal. — Zdal pa molči in pusti me samega. Naletel sem na sedem problemov, ki morajo biti pojasnjeni, preden pojdem dalje.

Čakali so ga z obedom in dekle ga kar ni moglo dočakati, da bi mu povedalo še druge podrobnosti. Tako zamisljenega, kakor je bil ob prihodu, Lex še nikoli ni videl. Nekaj časa sploh ni govoril ali pa je odgovarjal na vsa vprašanja samo z »da« ali »ne«.

— Ali ste našli dnevnik Johna Mandelja? — ga je vprašala Molly po obedu.

— Saj nisem vedel, da je pisal dnevnik, — je odgovoril Sokrates in oči so se mu zaškrile.

— Šele včeraj sem zvedela zanj. Ne vem, je-li to pravi dnevnik, toda Timms, ki je imel dostop do njegovega kabineta, je pravil, da bo najbrž dnevnik, kajti gospod Mandel je zapisoval nekaj v knjigo. Dejal je, da je videl dve gosti popisani v knjigi in da gre najbrž za pripovedovanje o Mandeljevem življenju, kajti v košu je našel začetno stran in si zapomnil naslov. Na listu, ki je bil menda zaradi napake iztrgan, je bila samo ena vrstica, in sicer: »V istem času sva spoznala, da je Deveroux...«

— Deveroux? — je vprašal Sokrates vedno.

— To je bil mož iz Lyonske banke, ki je Mandelju ušel.

— Reci Mandelju in meni, — se je oglašil Stone. — Samo da je na Mandelja to bolj vplivalo, kakor name. Ne razumem pa, čemu bi opisoval svoje

življenje. Res, to bi bilo zelo zanimivo, — je pritrdil. — Ali ni bilo v knjigi nič drugega?

Dekle je odkimalo z glavo.

— Zelo dobro sem že pregledal pisalno mizo, — je dejal Sokrates. — Rad bi vedel, je-li v nji skriven predalček. To je starinska pisalna miza in v takih so navadno... naenkrat je vstal in plaval k vratom.

Vrata so bila samo priprta. Začul je korake, nekdo se je po prstih bližal. Pritisnil je na ključko in naglo odprl vrata. Na pragu je stal sivolas mož.

— Dober večer, gospod Jetheroe, — je pozdravil prišleca. — Kako ste prišli k nam?

XI.

GORI

Toda Jetheroe ga ni videl, ne slišal. Zrl je nepremično na Molly in blazno smehljaj mu je zaigral na obrazu. Šla mu je naproti z razprostrtimi rokami.

— Končno ste se vrnili. Mislim sem, da se vrnite. Danes me je zelo skrbelo, kaj je z vami, in obžalujem, da nisem gospodom povedal resnice.

— Zelo me veseli, da ste prišli k nam, — je dejala Molly in ga hvaležno pogledala. — Nisem vedela, kako bi vas obvestila, da sem se že vrnila. Zvečer sem hotela priti k vam, — je dejala in zadržala od groze.

— To sem si mislil, — je dejal mirno. — Oprostite, prosim, da vas motim pri jedi. Takoj vam odgovorim na vprašanje gospod Smith. Prišel sem skozi vrata, ki so bila odprta.

Dokler je bila Molly v hiši, je bila gospodinja in Sokrates ni imel pravice vprašati kateregakoli gosta, čemu in kako prihaja. Sokrates se je tega sam dobro zavedal in dejal je smeje:

— Spozabil sem se, misleč, da sem doma. A svoji predrznosti dodam še vabilo, da sedete. Ali poznate gospoda Stonea?

Poznal sem ga v Londonu pred 16 ali 18 leti. Se spominjate, gospod Stone?

Bob Stone je prikimal in Sokrates je čutil, da so njegove informacije o Jetheroevi preteklosti izgubile polovico vrednosti s tem, da je mož vse tako iskreno priznal.

— Prišel sem, da vas vprašam, ali bi ne hoteli nocoj prenočiti v moji hiši. Mislim sem, da vam ni mnogo ležeče na tem, da ostanete doma.

— Ne miha me ostati tu, — je dejala, — toda sobo lahko dobim pri Cherqueru. Sem jo že naročila in zvečer bo pripravljena.

Prikimal je.

— To ste storili pametno, — je dejal Bob Stone, — zelo pametno.

Jetheroe se je ozrl z enega na drugega in znova se je sladko nasmehnil.

— Obžalujem, da sem prišel ob tem času in prekinil zanimiv pogovor, — je dejal in vstal. — Lahko noč, Molly.

— Lahko noč, gospod Jetheroe. — Držala je njegovo roko v svoji.

Toda Jetheroe ni odšel sam. Lexingtonu se je odvalil kamen od srca, ko je odšel z njim tudi Bob Stone. Pred odhodom je stopil s Sokratom v kot.

Astrologi o važnih dogodkih v letu 1929

Franciji napovedujejo srečo in nesrečo, Rusiji povratek carizma, Nemčiji gospodarsko obnovo, Angliji več katastrof, mnogim velikim državam pa borzne polome.

Ker se leto 1928, ki je bilo v znamenju elementarnih katastrof in burnih dogodkov, bliža koncu, delajo astrologi vseh narodov prognoze glede prihodnjega leta. Največ se seveda pečajo z usodo večjih narodov in zanimajo se zlasti za Ameriko, Anglijo, Francijo in Nemčijo. Nekateri prognoze so zabavne, druge zanimive, tretje smešne itd. Večina astrologov se strinja v naziranjih, da leto 1929 ne bo tako katastrofalno, kakor je bilo letošnje, vendar se pa obeta človeštvu več velikih nesreč. Mnogi astrologi napovedujejo finančne in borzne polome.

Sloviti nemški astrolog Ludvig Hoffmann se v prvi vrsti peča s Francijo. Po njegovem mnenju je Poincarejev položaj zelo čvrst in vse kaže, da bo tudi prihodnje leto ostal na krmilu. Finančni položaj Francije se bo zboljšal in Francija bo svoj vpliv v zunanjem svetu povečala. Skušala bo pritegniti Bolgarijo v krog Male antante. Sploh bo leto 1929 za Francijo zelo ugodno, če odštejemo več težkih prometnih nesreč.

Astrolog Grimm, Nemec, je drugačnega mnenja. On prorokuje težke politične zapletitve, ki bodo spravili Francijo v kritičen finančni položaj. Franciji se obetajo resni notranji nemiri, ki bodo njenim komercialnim interesom zelo škodovali. Tudi v zunanji politiki ne bo imela posebne sreče.

Po Grimmovem prepričanju, napovedujejo zvezde tudi državni prevrat v Rusiji, kjer bo sovjetom odklenalo. Carizem, ki ima še vedno mnogo prijateljev in močno zaslombo med ljudstvom, pride zopet na krmilo. Češkoslovaški napoveduje Grimm več težkih katastrof, zlasti gledaliških požarov.

Hoffmann se peča tudi z Anglijo, kateri preči prihodnje leto vojna odnosno težki notranji nemiri. Tudi umrljivost bo zelo velika. Poplave in druge katastrofe bodo zahtevale mnogo žrtev. V parlamentu in deloma tudi z drugimi državami pride do hudih nasprotij, ki bodo zlasti slabo vplivala na zunanjo trgovino. Novi zakoni naletijo na splošen odpor, finančni položaj bo v splošnem neugoden.

Astrologi so večinoma pesimisti, samo Francoz Abel je velik optimist. Abel napoveduje Franciji srečno leto in pravi, da bo zlasti na polju izumov dosegla velike uspehe. Največji uspeh bo izum padala, ki ne bo nikoli odpovedalo in s katerim se ne bo rešil samo letalec, marveč bo tudi letalo lahko nepoškodovano pristalo. Drugo važno odkritje bo serum zopet tuberkulozo, ki kljub vsem naporom še ni bil odkrit. Tudi Abel je mnenja, da si bo Poincare svoj položaj utrdil in da pride končno do finančne konsolidacije Francije. Odnosji med Nemčijo in Francijo bodo prijateljski. Poincare bo celo posetil Ber-

lin. Nemčija bo na gospodarskem polju dosegla velike uspehe. Razpravljalo se bo tudi o bivših nemških kolonijah, ne da bi prišlo do sporazuma. Anglija bo doživela dve težki katastrofi: potop ogromnega parnika, ki bo celo zasenčil katastrofo »Titanica« in velikansko rudniško eksplozijo, pri kateri bo več tisoč človeških žrtev. V Indiji izbruhne manjši upor, ki pa ne bo delal Angliji hudih preglavic. Umrl bo največji angleški dramatik in en član taljevske rodbine.

Američanom je »business« prvo in zato ni čuda, da se za druge dogodke ne zanimajo tako, kakor za zaslužek. Njihova prerokovanja se nanašajo predvsem na gospodarsko. Tako napoveduje sloviti astrolog Ree, ki je baje že za letošnje leto točno napovedal več borznih katastrof, tudi za prihodnje leto več borznih polomov. Kritičen teden za newyorško borzo bo predvsem tretji in maju in zadnji v septembru. Začetkom julija bo polom na pariški borzi, sredi decembra na londonski, v februarju na berlinski, začetkom oktobra pa na dunajski. Dotaknil se je tudi prohibicije in meni, da bo borba za in proti prihodnje leto še ostrejša.

Precej netakten je astrolog Whitcomb, ki napoveduje Lindbergu težko nesrečo, pri kateri si bo komaj rešil življenje. Sivolasemu izumitelju Edisonu in milijonarju Rockefellerju napoveduje smrt. V New Yorku se bo baje porušilo več hiš in bo to ena največjih katastrof kar jih pozna Amerika. Sredi poletja bodo v Ameriki izbruhle razne epidemije, ki bodo zahtevale mnogo človeških žrtev. Whitcomb je tudi prepričan, da se bo prihodnje leto posrečilo izstreliti na luno raketo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Praktičen žir.

Salamon: Ali veš, kaj se je pripetilo snoči v moji hiši?

Abraham: Ne vem. Kaj?

V hišo se mi je splazil vlomilec, ki me je hotel okraati, pa sem se zbudil in pobegnili je skozi dimnik.

No, kaj je v tem posebnega?

Tepec, dimnik mi je osnažil brezplačno.

Še nekaj lepih božičnih daril našim igralcem.

Dne 6. decembra so bili na naše srečke izžrebani še naslednji dobitki:

Din 20.000 je zadela srečka štev. 99.748

Din 10.000 je zadela srečka štev. 46.119

Din 2000 je zadela srečka št. 99.854.

Po Din 500.— pa 40.586, 53489, 58212, 84639, 91.730, 103.153, 108.239, 120.265.

S tem je zaključeno žrebanje V. razreda državne razredne loterije. Srečke novega kola pridejo te dni v promet. Naročilne dopisnice bomo ta teden priložili vsem večjim slovenskim listom, tako da bo lahko vsak naročnik prejel srečke do božičnega večera.

Zadružna hranilnica r. z. z o. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Zidana hiša

lepa, 20 minut od postaje, lep zidan hlev, 3 nlive, vinograd, gozd ter lep sadonik, nekaj pohištva naprodaj za 16.500 Din. — Josip Janežič, Skrovnik, pošta Tržišče, Dolensko. 2702

Odlični

šlezjski premog in koks, promptno iz skladišča ter trboveljski premog dobavlja Čebin, Wolfova 1, tel. 2756 92/T

Snežne čevlje in galose

sprejema v popravilo tvrdka Matija Trebar, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6. 108/T

Strojepisna dela

se prevzamejo na dom. Ponudbe na upravo lista pod »Strojepisje«/2661

Puhasto perje

razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemička čistilnica perja. 109/T

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani, krepla oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 102/T

Kupujemo zlato, srebro, platin

in plačamo 1 srebrno krono Din 3.60, 2 srebrni kroni Din 7.20, 5 srebrnih kron Din 18.—. Prevzamemo v poznanje in posrebnje. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 8. 110-T

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hübner, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25. 89/T

Gospodična

srednjih let, z nekaj premoženja, želi poročiti boljšega drž. uslužbenca (tudi vdovci niso izključeni). Ponudbe po možnosti s sliko na upravo Slov. Naroda pod »Pridnost«/2701.

Pouk

v sviranju citer, kakor tudi pouk strojnega vezanja, vsakovrstnih ročnih del in izdelovanja vseh vrst perila deli po ugodni ceni Mimi Lainschitz, vdova trgovca, Maribor, Sodna ul. 15. 2700

Ribe olje

sveže, najfinjše, norveško, iz lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani, se priporoča bledim, slabotnim osebam. 102-T

RESTAVRACIJA

2710

LJUBLJANSKI DVOR

vsak dan koncert

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISSAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS 25

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja povodom smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Ivana Šuštersiča

za poklonjeno cvetje in vence ter za nad vse mnogobrojno čašče pravo srčno zahvaljujem.

Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se zastopnikom raznih društev in korporacij, načelstvu in članom Zadruga izvoščkov za ljubeznivo pozornost in polnoštevilno udeležbo pri pogrebu ter pevskemu zboru Krakovo-Trnovo za prelepi, tolažbe polni žalostinki.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1928.

Zalujoči ostali.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni, dobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Franc Dolničar

mesarski mojster in posestnik

v torek, dne 11. decembra, po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtak, dne 13. decembra ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice. Stara pot št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1928.

Jožeta Dolničar,

soproga.

Franci, Slavka, Ivan, Rudl, Miroslav

otroci,

in vsi ostali sorodniki

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod